

[Hans Hansen (Rørby).]

i i Form af Gældslenker? Thi Bonden er ogsaa i Dag stavnsbunden, paa anden Maade ganske vist, men dog alligevel stavnsbunden, nemlig som Rentehovbonde for Kapitalismen og som Skattetræl for det offentlige.

Opgaven for den siddende Kommission er mindst lige saa stor som for den Kommission, der sad for halvandet Hundrede Aar siden. Jeg er ikke blind for de Vanskeligheder, vi staar over for paa Grund af Socialdemokratiets hele Fortid, paa Grund af dets Krav om, at Staten skal regulere alle Vegne. En saadan Stilling indtog ogsaa Herremændene og mange af Magthaverne for halvandet Hundrede Aar siden. Kampen stod dengang som nu for og imod Friheden, men jeg vil haabe, at vi nu har lært saa meget af den førte Reguleringspolitik, af alle de Misforstaaelser og Ulykker, vi har skabt os selv med Begrebet Dansk Arbejde o. s. v., at vi nu maa kunne slaa ind paa andre Veje.

For 150 Aar siden fik eksempelvis Præsterne Paabud om at præke for dansk Arbejde i Kirkerne; i vore Dage staar Landets Statsminister frem paa det hvide Lærred i Biografteatrene og siger: Dansk Arbejde! Historien gentager sig, og Vilkaarene for Friheden er de samme. Men vil Socialdemokratiet nu paa samme Maade som de kloge Statsmænd, der dengang brød Herremændenes Magt over Mennesker og Jord, bryde Aaget, som hele Folket sukker under, og løse Jordspørgsmaalet, afskaffe eller i hvert Fald nedsætte Toldbeskyttelsen og Statsreguleringen? Det er det store Spørgsmaal, som vi nu venter Svaret paa baade fra Kommissionen og fra Regeringen. Og Regeringen kan gøre det, hvis den vil, for den har faaet Magt dertil, har den Stilling, der betinger, at det kan ske.

Den Vej, man hidtil er gaaet, har nærmest været beregnet paa at bringe Priserne op ved kunstige Ordninger, hvorved man kun har opnaaet at befæste og sikre Rentekravet og i bedste Fald faaet Ejendomspriserne til at stige, til stor Skade for Landbougdommen og til stor Støtte for Kapitalismen og Gældsstiftelsen. Den Metode har samtidig bevirket, at man i nogen Grad har væltet Landbrugets Byrder over paa den øvrige Befolkning, ved at den har maattet betale højere Priser for Varer og Levnedsmidler. Men den øvrige Befolkning er ogsaa i Krise, i hvert Fald naar man ser bort fra den ret faatallige Kapitalistklasse. For Landbruget selv har Virkningen kun været den, at Landbruget knap

og nap har kunnet holde Hovedet oven Vand. Denne Vej er ikke længere farbar, jeg tror, alle har lært det, og det er en Fordel, at vi har prøvet det.

Det er praktisk talt nu kun muligt at gaa een Vej, og det er den at afskaffe Prisfordyrelsen paa Varerne, baade paa Landbrugsvare og paa Industrivarer, og saa tage fat samtidig paa de to Problemer: Jordspørgsmaalet og Gældsspørgsmaalet. Der kan ikke fortsættes i en Uendelighed, som det gaar for Øjeblikket. Retsforbundet har Gang paa Gang fremført disse Tanker her i Rigsdagen, hidtil til Dels for døve Øren, men Kravet om disse Spørgsmaals praktiske Løsning paa Retfærdighedens Grund er saa stærkt og saa sagligt rigtigt, at Retsforbundets Stilling i dansk Politik over for det store Socialdemokrati omtrent kan sammenlignes med den lille David over for den store Goliath.

Jorden for Folket! bliver der sagt, og: Danmark for Folket! Nu har vi Jord for Kapitalismen. Grundrenten paa private Hænder er Nutidens Stavnsbaand paa de danske Landmænd, og det er en Kræftskade for Byerne. Over for dette strander alle nok saa velmente Forsøg paa Ordningspolitik, Huslejerbeskyttelse o. s. v. Det er, som om ethvert Fremskridt bliver til Støv mellem vore Hænder under dette System. Det er ikke et Spørgsmaal, der angaar halvt aflægs Agrarspørgsmaal, det er et Spørgsmaal, der angaar Ungdommen og i højeste Grad Byernes Arbejdere. Opgaven er baade at sanere og at bryde nye Veje.

Retsforbundet har stillet Forslag om Overgang fra Skat til Skyld og om Grundskyld og Gældssanering. Det er muligt, at de tekniske Enkeltheder i disse Forslag kan kritiseres, og at disse kan blive bedre endnu, og det skal vi ikke have noget imod sker; men Princippet i disse Forslag: Afskaffelse af Grundspekulation, Nedsækning af Gældsbyrden, Afskaffelse af den kunstige Varefordyrelse, det er det Princip, der staar fast; og den Retningslinie, der ligger i disse Principper, er den samme, som Kampen har staaet om før, som den stod om for 150 Aar siden og op igennem Verdenshistorien. Det er det gamle og evig unge Krav om Retskaffenhed mellem Mennesker og enhver sit, og dette Krav kan ikke afvises; det kan udskydes i Aar og maaske til næste Aar, men det staar der igen og igen ad Aare. Retskaffenhed mellem Menneskene og Retfærdighed i Lovgivningen og fra Myndighedernes Side er Grundlaget for en Bestaaen af den Kultur, som vi gerne vil prale med;